בְּיָדָהּ אוֹ בְּפִיהָ אֵין מְבָרְכִין עֲלֵיהֶם, לְפִי שֶׁאָסוּר לְהָרִיחַ בָּהֶם שֶׁמָּא יָבֹא לִידֵי הֶרְגֵּל נְשִׁיקָה אוֹ קֵרוּב בָּשָׂר: ה (יח) שֶׁל עַכּוּ"ם אֵין מְבָרְכִין עֲלֵיהֶם, (יט) לְפִי שֶׁאָסוּר לְהָרִיחַ בָּהֶם: ו (כ) [כ]מִסְבָּה שֶׁל עַכּוּ"ם אֵין מְבָרְכִין עַל בְּשָׂמִים שֶׁלָּהֶם, (כא) דִּסְתָם מִסְפָּתָן לַעֲבוֹדַת כּוֹכָבִים: ז [ל]הָיָה הוֹלֵךְ חוּץ לַכְּרָךְ וְהֵרִיחַ רֵיחַ טוֹב, (כב) אִם רֹב הָעִיר עַכּוּ"ם אֵינוֹ מְבָרֵךְ, (כג) * וְאִם רֹב יִשְׂרָאֵל (ו) (כד) מְבָרֵךְ:

ח (כה) * [מ]נִתְעָרֵב רֵיחַ שֶׁמְּבָרְכִין עָלָיו בְּרֵיחַ שֶׁאֵין מְבָרְכִין עָלָיו, הוֹלְכִים אַחַר הָרֹב:

ריח בְּרָכוֹת הַנַּעֲשִׂים עַל הַנִּסִּים. וּבוֹ ט' סְעִיפִים:

א [א]הָרוֹאֶה מָקוֹם שֶׁנַּעֲשׂוּ בּוֹ נִסִּים לְיִשְׂרָאֵל, (א) * [ב]כְּגוֹן מַעְבְּרוֹת (ג) הַיָּם (ב) וּמַעְבְּרוֹת הַיַּרְדֵּן

א בְּרָכוֹת נ"ד (ע"א). ב שָׁם בַּגְּמָרָא.

ו (ו) מְבָרֵךְ. הַיְנוּ עַל מַה שֶׁיָּרִיחַ עוֹד, דְּעַל מַה שֶׁהֵרִיחַ כְּבָר אֵין לְבָרֵךְ. וְאִם לֹא נִתְכַּוֵּן לְהָרִיחַ אֵין צָרִיךְ לְבָרֵךְ כְּמוֹ שֶׁכָּתַבְתִּי בְּסָעִיף קָטָן א':

בַּאוּר הֵיטֵב

א (ג) הַיָּם. דַּוְקָא הָנָךְ שֶׁנִּכְּרָ הַנֵּס מִתּוֹךְ הַמָּקוֹם, אֲבָל בִּלְאוֹ הָכִי כְּגוֹן סְבִיב יְרוּשָׁלַיִם שֶׁנִּפְלָה מֵחֲנָה סַנְחֵרִיב אֵין מְבָרְכִין, מִיהוּ עַל נֵס שֶׁלּוֹ אֲפִלּוּ אֵינוֹ נִכָּר

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

רְגִילוּת נָקֵט, דִּבְשָׂמִים שֶׁהֵיא רְגִילָה לָשֵׂאת בְּצִנְאָרָהּ אֲפִלּוּ הֵם מֻנָּחִים כָּעֵת עַל הַשֻּׁלְחָן גַּם כֵּן אֵין לְבָרֵךְ עֲלֵיהֶם, דְּעַל יְדֵי זֶה יָבוֹא לִידֵי הֶרְהוּר אִם מַכִּירָהּ וְיוֹדָעָהּ: ה (יח) שֶׁל עַכּוּ"ם. הַיְנוּ שֶׁהֶקְטִירוּ לַעֲבוֹדַת גִּלּוּלִים, וְעַיֵּן בְּחַיֵּי אָדָם (ח"א) בְּכְלָל ס"א אוֹת י"ד מַה שֶּׁכָּתַב בָּזֶה: (יט) לְפִי שֶׁאָסוּר וְכוּ'. וַאֲסוּר אֵין מְבָרְכִין: ו (כ) מִסְבָּה. כְּשֶׁמְּסוּבִּין לֶאֱכֹל וְלִשְׁתּוֹת: (כא) דִּסְתָם מִסְבָּתָן לַעֲבוֹדַת גִּלּוּלִים. וְדַוְקָא בְּמִסְבָּה, (כמ) אֲבָל שֶׁלֹּא בְּמִסְבָּה מֻתָּר לְבָרֵךְ אֲבָשָׂמִים שֶׁל עוֹבְדֵי גִּלּוּלִים: ז (כב) אִם רֹב עַכּוּ"ם. וְכוּ'. דְּהֶרֵיחַ בָּתַר רֹב, וּבְוַדַּאי שֶׁל עוֹבְדֵי גִּלּוּלִים הֵם שֶׁעֲשָׂאוּם בְּמִסְבָּה וּלְפִיכָךְ מֵרִיחַ מֻרְחָק [מָגֵן אַבְרָהָם (סק"ז)]: (כג) וְאִם רֹב יִשְׂרָאֵל וְכוּ'. וְהוּא הַדִּין מֻחֶצָּה עַל מֻחֶצָּה יִשְׂרָאֵל, וּכְמוֹ שֶׁמְּבֹאָר לְקַמָּן בְּסִימָן רצ"ח (ס"ז) לְעִנְיַן אוֹר שֶׁל הַבְדָּלָה, וְעַיֵּן בְּבֵאוּר הֲלָכָה (ד"ה ואם רב): (כד) מְבָרֵךְ. כְּבָר כָּתַבְנוּ בְּרֹאשׁ הַסִּימָן דְּיֵשׁ אוֹמְרִים דְּוַקָא הֵיכִי שֶׁמִּתְכַּוֵּן לְהָרִיחַ, וּבְלָאו הָכִי אֵין צָרִיךְ לְבָרֵךְ, אֲבָל רֹב הַפּוֹסְקִים חוֹלְקִין עַל זֶה וּסְבִירָא לְהוּ דִּמְבָרֵךְ בְּכָל עִנְיָן, כֵּיוָן שֶׁעַל כָּל פָּנִים נֶהֱנָה מֵהָרֵיחַ שֶׁעוֹלֶה: ח (כה) נִתְעָרֵב רֵיחַ וְכוּ'. עַיֵּן בְּבֵאוּר הֲלָכָה (ד"ה נתערב):

א (א) כְּגוֹן מַעְבְּרוֹת הַיָּם. מָקוֹם שֶׁעָבְרוּ יִשְׂרָאֵל בַּיָּם בַּיַּבָּשָׁה: (ב) וּמַעְבְּרוֹת הַיַּרְדֵּן. מָקוֹם שֶׁעָבְרוּ יִשְׂרָאֵל בַּיַּרְדֵּן בָּהֲרָבָה

בָּזֶה כָּתַר רוּפְּא, דַּעֲבוֹדַת גִּלּוּלִים לֹא בָּטֵל (יו"ד סי' קמ ס"א), כֵּן נִרְאָה דַּעְתּוֹ. וּמִדִּבְרֵי הַגְּרַ"א פְּסָעִיף ז' וְסָעִיף ח'. [נ]וְנִרְאָה לִי עוֹד מִדִּבְרֵי הָרַמְבַּ"ם נוֹטְעִים מַפְּיְמְרָא דְּרַבִּי יוֹסֵי עַיֵּן שָׁם בְּגְמָרָא (נג.) דְּקָאֲמַר דְּרוּפְּא לָאו לְרֵיחָא עָבִיד, וּמִפָּרָשׁ הָרַמְבַּ"ם אַף עַל גַּב דְּנִתְעָרְבוּ הֲרֵיחוֹת בַּהֲדָדֵי, אֶלָּא מִדְּהַגְּרַ"א סְבִירָא לֵיהּ דְּמַרֵישָׁא דִּבְרֵיהֶם נִמְי נוֹכַל לְדַיֵּק דְּיֵשׁ בְּמַחֲצִית הַשֶּׁקֶל (סק"ז) מַה שֶּׁכָּתַב בְּשֵׁם חֶמֶד מֹשֶׁה (סק"ד) וְסַיְּם עַל דְּבָרָיו וְצָרִיךְ עִיּוּן, וּבֶאֱמֶת הַמְעַיֵּן בְּסִימָן רט"ז (ס"ו) גַּבֵּי נִתְעָרֵב עֲצֵי בְּשָׂמִים בְּעַשְׂבֵי בְּשָׂמִים כָּתְבוּ הַפּוֹסְקִים דְּמִכְּרָךְ מִינֵי בְּשָׂמִים, עַיֵּן בְּכָל בּוֹ (סי' כד) בְּשֵׁם הָרַאֲבַ"ד וּבְאֵלִיָּה רַבָּה (סי' רטז ס"ק טז), וְלֹא כָּתְבוּ כְּלָל לְרֹאשׁ הָרֹב מַאֵיזֶה מִין, וְעַל כָּרְחָךְ כְּבַעַל חֶמֶד מֹשֶׁה דְּלֹא בָּזֶה דְּעַל כָּל פָּנִים מֵרִיחַ גַּם מִמְּעוּט:

**א * כְּגוֹן מַעְבְּרוֹת. וְכָתַב בְּסֵפֶר כַּפְתּוֹר וָפֶרַח פֶּרֶק ז' וְזֶה לְשׁוֹנוֹ, מַעְבְּרוֹת וְכוּ' נִרְאֶה בְּפֵרוּשׁוֹ שֶׁאֵין הַמְבָרֵךְ מְבָרֵךְ עַד שֶׁיִּרְאֶה בִּפְרָט מָקוֹם הַנֵּס, כְּמוֹ שֶׁהָרוֹאֶה יָם סוּף לֹא יְבָרֵךְ אִם לֹא רָאָה מָקוֹם שֶׁעָבְרוּ בּוֹ, וְכֵן הָרוֹאֶה הַיַּרְדֵּן עַד שֶׁיִּרְאֶה מָקוֹם שֶׁעָבְרוּ, וְכֵן נַחַל אַרְנוֹן. וּמִיהוּ בְּכָל מָקוֹם שֶׁיִּרְאֶה חֵלֶק מִן הַיָּם אוֹ מִן הַיַּרְדֵּן רָאוּי לוֹ לְהַזְכִּיר חַסְדֵי ה', וְהַשְׁבָּחָתוֹ עָלֵינוּ וְיוֹדֶה וְיִשְׁבַּח כְּפִי כֹּחוֹ [וְרָצוֹנוֹ לוֹמַר שֶׁבַּח בְּעַלְמָא בְּלִי שֵׁם וּמַלְכוּת], וְכֵן הָעִנְיָן בְּרֹאשׁוֹ מָקוֹם שֶׁהָאֵל יִתְבָּרַךְ עָשָׂה פֶּלֶא אוֹ נֵס לִקְצָת נְבִיאִים כְּמוֹ בְּרֹאשׁוֹ בְּהַר הַכַּרְמֶל מָקוֹם שֶׁעָשָׂה אֵלִיָּהוּ הַמְּזֻבָּח, וּרְאוֹתוֹ בְּשׁוּנֵם מָקוֹם עֲלִיַּת אֱלִישָׁע וְכֵיוֹצֵא בָּזֶה, וְאֵין קָפֵק כִּי עִנְיַן אֵלִיָּהוּ הָיָה פֶּלֶא וְנֵס לוֹ שֶׁהָרֵי הַמֶּלֶךְ הָיָה רוֹדְפוֹ, אֲבָל שֶׁל אֱלִישָׁע הָיָה פֶּלֶא לָבֵן הַשּׁוּנַמִּית לְתִפְלַת הַנְּבִיא, עַד כָּאן לְשׁוֹנוֹ. הִנֵּה בְּעֵקֶר דִּבְרָיו שֶׁצָּרִיךְ לִרְאוֹת דַּוְקָא מָקוֹם הַנֵּס בִּיחוּד מִשְׁמַע כֵּן גַּם מִשְּׁאָר פּוֹסְקִים, וְכֵן כָּתַב רַשַּׁ"י (נד.) בְּדִבּוּר הַמַּתְחִיל מַעְבְּרוֹת, וְאַף שֶׁמִּלְשׁוֹן הָרַמְבַּ"ם (פ"י ה"ט) שֶׁכָּתַב הָרוֹאֶה מָקוֹם שֶׁנַּעֲשׂוּ נִסִּים וְכוּ' כְּגוֹן יַם סוּף, מִשְׁמַע לְכְאוֹרָה דְּבְרָאִית יַם סוּף לְחוּדֵיהּ מְבָרֵךְ, אַף עַל פִּי כֵן אֵינוֹ מֻכְרָח כָּל כָּךְ, מִדְּמִסַּיֵּם, אוֹ מַעְבְּרוֹת הַיַּרְדֵּן, וְלֹא כָּתַב אוֹ הַיַּרְדֵּן, וְעַל כָּרְחָךְ דְּלֹאו דַּוְקָא. וּבְדִין הַשֵּׁנִי בְּרֵאשִׁית הַר הַכַּרְמֶל, נִרְאֶה דְּכֵנָּנַת כַּפְתּוֹר וָפֶרַח הוּא לְשַׁבַּח בְּעַלְמָא, וְאַדְּלַעֵיל קָאֵי שֶׁכָּתַב גַּם בְּרוֹאֶה שְׁאָר הַיַּרְדֵּן גַּם כֵּן צָרִיךְ לְשַׁבַּח, וְעַל זֶה מְסַיֵּם וְכֵן בְּרוֹאֶה הַר הַכַּרְמֶל, דְּהַבְּרָכָה לֹא נִתְקְנָה עַל פְּלָאֵי הַבּוֹרֵא, דְּאִם כֵּן הָיָה לָנוּ לְבָרֵךְ בְּרֹאשׁוֹתֵנוּ הַר סִינַי מָקוֹם שֶׁנִּתְּנָה בּוֹ הַתּוֹרָה, וְעַל כָּרְחָךְ דְּנִתְקַן רַק אַהֲצָלַת אָדָם מִן הַמִּיתָה בְּדֶרֶךְ נֵס, וְאֶבֶן שְׁתִיָּה הָיָה אַף גַּם כֵּן הַהַצָּלָה בְּדֶרֶךְ נֵס עַל יְדֵי תְּפִלָּתוֹ שֶׁל מֹשֶׁה וּכְמוֹ שֶׁכָּתוּב (שמות יז טו) 'ה' נִסִּי', וְאִם כֵּן גַּבֵּי אֵלִיָּהוּ אַף שֶׁהָיָה נֵס וְקָלָא, אַף עַל פִּי כֵן מַעֲשֵׂה הַר הַכַּרְמֶל לֹא נַעֲשָׂה כְּדֵי שֶׁיִּנָּצֵל מִן הַמִּיתָה שֶׁהָרֵי אֵלִיָּהוּ הָיָה נֶחְבָּא, וְאַחַר כָּךְ הָלַךְ אֵלָיו בְּשִׁלּוּחוּת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ שֶׁאָמַר לוֹ 'לֵךְ הֵרָאֵה אֶל אַחְאָב וְאֶתְּנָה מָטָר עַל פְּנֵי הָאֲדָמָה' (מלכים א' יח א), וְעִנְיַן עֲשִׂיַּת הַפֶּלֶא בְּהַר הַכַּרְמֶל הָיָה כְּדֵי לְחַזֵּק אֱמוּנַת יִשְׂרָאֵל בַּה', אֶלָּא עַל כָּרְחָךְ כְּוָנַת כַּפְתּוֹר וָפֶרַח הוּא רַק לְעִנְיַן שֶׁבַּח בְּעַלְמָא, וּכְמוֹ מַה שֶּׁסִּים שֶׁהָרֵי רוֹדְפוֹ הוּא רַק לְעִנְיַן לְהַגְדִּיל הַשֶּׁבַח עַל שֶׁהוּא וַדַּאי לְשֶׁבַח בְּעַלְמָא כְּמוֹ שֶׁנִּכְרַת אַחַר כָּךְ וּכְמוֹ שֶׁמּוּכָח מִסּוֹף דִּבְרֵיו בְּצַעְמוֹ, וּלְפִי זֶה מַה שֶּׁסִּים שֶׁהָרֵי הַמֶּלֶךְ הָיָה רוֹדְפוֹ הוּא רַק לְעִנְיַן לְהַגְדִּיל הַשֶּׁבַח עַל

בַּאוּר הַלָּכָה

לְבָרֵךְ, דְּהָא הוּא רֵיחַ שֶׁאֵין לוֹ עִקָּר, וּכְמוֹ הָכָא גַּבֵּי רֵיחַ שֶׁנִּקְלָט בְּכֵלִים. וּגְדוֹלָה מִזּוֹ כָּתַב הָרַא"ה בְּהַלָּכוֹת (מג. ד"ה אמר רב חייא) שֶׁגַּם גַּבֵּי מַגְמָר גּוּפֵיהּ אִם הַמַּגְמָר כֻּלָּה בָּאֵשׁ שׁוּב אֵין מְבָרְכִין, וְאַף עַל גַּב שֶׁכָּתְבְנוּ לְעֵיל (סי' רטז ד"ה משיעלה) לְחַלֵּק עָלָיו, הַיְנוּ דַּוְקָא מַגְמָר שֶׁגַּחְלֶת הַבְּשָׂמִים קַיָּם עַל כָּל פָּנִים, אֲבָל בְּנִדּוֹן דִּידָן שֶׁהַצְּלוּחִיּוֹת סְתוּמוֹת וְאֵין שׁוּם רֵיחַ בָּא אֶלָּא שֶׁנִּקְלָט מִתְּחִלָּה בָּאֲוִיר רֵיחַ בְּעַלְמָא מִסְתַּבְּרָא שֶׁאֵין לְבָרֵךְ עַל זֶה:

**ז * וְאִם רֹב. עַיֵּן בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה (ס"ק כג) שֶׁכָּתַבְתִּי דְּאֲפִלּוּ מֻחֶצָּה עַל מֻחֶצָּה נַמִּי מְבָרֵךְ, כֵּן הַסְכִּים בְּמָגֵן גִּבּוֹרִים (אלף המגן סק"ט) וּבִדְעַת הָרוֹקֵחַ (סי' שמב) שֶׁלֹּא מָצִינוּ מִי שֶׁיַּחֲלֹק עָלָיו. וְלַעֲנִיּוּת דַּעְתִּי קָשֶׁה כֵּיוָן דְּהוּא מֻחֶצָּה עַל מֻחֶצָּה חֲוָה לֵיהּ סְפֵקָא דְּאוֹרַיְיתָא, דְּרֵיחַ שֶׁל עֲבוֹדָה זָרָה הוּא מ"לא יִדָּבֵק בְּיָדְךָ מְאוּמָה מִן הַחֵרֶם' (דברים יג יח) [וּכְמוֹ שֶׁכָּתוּב בְּפָרוּשׁ הַמִּשְׁנָיוֹת לְהָרַמְבַּ"ם (פ"ח מ"ו)] וּלְחַמְרָא דְּיֵינִינָן לֵיהּ, וְאִם כֵּן כֵּיוָן שֶׁאָסוּר לְהָרִיחַ מִסְּפֵקָא אֵיךְ אֶפְשָׁר לְבָרֵךְ עָלָיו, אִם לֹא דְּנֵימָא דְּכָל עִקָּרוֹ שֶׁל רֵיחַ אֵינוֹ אֶלָּא מִדְּרַבָּנָן, וְעַיֵּן בְּפָרֵי מְגַדִּים (א"א סק"ו), וְצָרִיךְ עִיּוּן:

**ח * [נ]תְעָרֵב רֵיחַ. הוּא לְשׁוֹן הָרַמְבַּ"ם (פ"ט ה"ט), וְכָתַב בַּעַל (שָׁמֶן) [מַעֲשֶׂה] רוֹקֵחַ דְּלֹא קַאֵי אֶלָּא עַל שֶׁמֶן וּבְשָׂמִים שֶׁל מַתִּים וְשֶׁל בֵּית הַכִּסֵּא וְכַדּוֹמֶה שֶׁאֵינָם לְרֵיחַ, וְעַל זֶה כָּתַב אִם נִתְעָרֵב רֵיחַ שֶׁל אִלּוּ בְּרֵיחַ טוֹב אֲזַלִינַן בָּתַר רוּבָּא, אֲבָל לֹא קַאֵי אַמַּאי דְּסָלִיק בְּדִינָא דְּרֹב עוֹבְדֵי גִּלּוּלִים וְרֹב יִשְׂרָאֵל, דְּכָאן בְּרוּבֵי אַפְּלוּ נִתְעָרֵב מְעוּט רֵיחַ שֶׁל עוֹבְדֵי גִּלּוּלִים גַּם כֵּן אֵין לְבָרֵךְ, דַּעֲבוֹדַת גִּלּוּלִים לֹא בְּטֵל בְּרוּבָּא, עַיֵּן שָׁם. וְלֹא תַּקְשֶׁה עָלָיו מֵהָא דְּרֹב יִשְׂרָאֵל מְבָרְכִין אַף עַל גַּב דְּאִיכָּא מְעוּט עוֹבְדֵי גִּלּוּלִים, דְּשָׁאנֵי הָתָם דְּכֵיוָן דְּרֹב יִשְׂרָאֵל, אֲזַלִינַן בָּתַר רַבָּא וְחָלִינַן שֶׁמָּהֶם בָּא הָרֵיחַ לְגַמְרֵי, וּמֵעוֹבְדֵי גִּלּוּלִים כְּלָל לֹא, שֶׁלֹּא עָשׂוּ כְּלָל מַגְמָר, מַה שֶּׁאֵין כֵּן כְּשֶׁעָשׂוּ כֻּלָּם וְנִתְעָרְבוּ סְבִירָא לֵיהּ דְּלֹא שַׁיְּךְ מִין, וְעַל כָּרְחָךְ כְּבַעַל חֶמֶד מֹשֶׁה דְּלֹא בָּזֶה דְּעַל כָּל פָּנִים מֵרִיחַ גַּם מִמְּעוּט:

**א * כְּגוֹן מַעְבְּרוֹת. וְכָתַב בְּסֵפֶר כַּפְתּוֹר וָפֶרַח פֶּרֶק ז' וְזֶה לְשׁוֹנוֹ, מַעְבְּרוֹת וְכוּ' נִרְאֶה בְּפֵרוּשׁוֹ שֶׁאֵין הַמְבָרֵךְ מְבָרֵךְ עַד שֶׁיִּרְאֶה בִּפְרָט מָקוֹם הַנֵּס, כְּמוֹ שֶׁהָרוֹאֶה יָם סוּף לֹא יְבָרֵךְ אִם לֹא רָאָה מָקוֹם שֶׁעָבְרוּ בּוֹ, וְכֵן הָרוֹאֶה הַיַּרְדֵּן עַד שֶׁיִּרְאֶה מָקוֹם שֶׁעָבְרוּ, וְהַכָּתוּב אוֹמֵר (יהושע ג טז) 'וְהַמַּיִם עֹבְרִים נֶגֶד יְרִיחוֹ', וְכֵן נַחַל אַרְנוֹן. וּמִיהוּ בְּכָל מָקוֹם שֶׁיִּרְאֶה חֵלֶק מִן הַיָּם אוֹ מִן הַיַּרְדֵּן רָאוּי לוֹ לְהַזְכִּיר חַסְדֵי ה', וְהַשְׁבָּחָתוֹ עָלֵינוּ וְיוֹדֶה וְיִשְׁבַּח כְּפִי כֹּחוֹ [וְרָצוֹנוֹ לוֹמַר שֶׁבַּח בְּעַלְמָא בְּלִי שֵׁם וּמַלְכוּת], וְכֵן הָעִנְיָן בְּרֹאשׁוֹ מָקוֹם שֶׁהָאֵל יִתְבָּרַךְ עָשָׂה פֶּלֶא אוֹ נֵס לִקְצָת נְבִיאִים כְּמוֹ בְּרֹאשׁוֹ בְּהַר הַכַּרְמֶל מָקוֹם שֶׁעָשָׂה אֵלִיָּהוּ הַמְּזֻבָּח, וּרְאוֹתוֹ בְּשׁוּנֵם מָקוֹם עֲלִיַּת אֱלִישָׁע וְכֵיוֹצֵא בָּזֶה, וְאֵין קָפֵק כִּי עִנְיַן אֵלִיָּהוּ הָיָה פֶּלֶא וְנֵס לוֹ שֶׁהָרֵי הַמֶּלֶךְ הָיָה רוֹדְפוֹ, אֲבָל שֶׁל אֱלִישָׁע הָיָה פֶּלֶא לָבֵן הַשּׁוּנַמִּית לְתִפְלַת הַנְּבִיא, עַד כָּאן לְשׁוֹנוֹ. הִנֵּה בְּעֵקֶר דִּבְרָיו שֶׁצָּרִיךְ לִרְאוֹת דַּוְקָא מָקוֹם הַנֵּס בִּיחוּד מִשְׁמַע כֵּן גַּם מִשְּׁאָר פּוֹסְקִים, וְכֵן כָּתַב רַשַּׁ"י (נד.) בְּדִבּוּר הַמַּתְחִיל מַעְבְּרוֹת, וְאַף שֶׁמִּלְשׁוֹן הָרַמְבַּ"ם (פ"י ה"ט) שֶׁכָּתַב הָרוֹאֶה מָקוֹם שֶׁנַּעֲשׂוּ נִסִּים וְכוּ' כְּגוֹן יַם סוּף, מִשְׁמַע לְכְאוֹרָה דְּבְרָאִית יַם סוּף לְחוּדֵיהּ מְבָרֵךְ, אַף עַל פִּי כֵן אֵינוֹ מֻכְרָח כָּל כָּךְ, מִדְּמִסַּיֵּם, אוֹ מַעְבְּרוֹת הַיַּרְדֵּן, וְלֹא כָּתַב אוֹ הַיַּרְדֵּן, וְעַל כָּרְחָךְ דְּלֹאו דַּוְקָא. וּבְדִין הַשֵּׁנִי בְּרֵאשִׁית הַר הַכַּרְמֶל, נִרְאֶה דְּכֵנָּנַת כַּפְתּוֹר וָפֶרַח הוּא לְשַׁבַּח בְּעַלְמָא, וְאַדְּלַעֵיל קָאֵי שֶׁכָּתַב גַּם בְּרוֹאֶה שְׁאָר הַיַּרְדֵּן גַּם כֵּן צָרִיךְ לְשַׁבַּח, וְעַל זֶה מְסַיֵּם וְכֵן בְּרוֹאֶה הַר הַכַּרְמֶל, דְּהַבְּרָכָה לֹא נִתְקְנָה עַל פְּלָאֵי הַבּוֹרֵא, דְּאִם כֵּן הָיָה לָנוּ לְבָרֵךְ בְּרֹאשׁוֹתֵנוּ הַר סִינַי מָקוֹם שֶׁנִּתְּנָה בּוֹ הַתּוֹרָה, וְעַל כָּרְחָךְ דְּנִתְקַן רַק אַהֲצָלַת אָדָם מִן הַמִּיתָה בְּדֶרֶךְ נֵס, וְאֶבֶן שְׁתִיָּה הָיָה אַף גַּם כֵּן הַהַצָּלָה בְּדֶרֶךְ נֵס עַל יְדֵי תְּפִלָּתוֹ שֶׁל מֹשֶׁה וּכְמוֹ שֶׁכָּתוּב (שמות יז טו) 'ה' נִסִּי', וְאִם כֵּן גַּבֵּי אֵלִיָּהוּ אַף שֶׁהָיָה נֵס וְקָלָא, אַף עַל פִּי כֵן מַעֲשֵׂה הַר הַכַּרְמֶל לֹא נַעֲשָׂה כְּדֵי שֶׁיִּנָּצֵל מִן הַמִּיתָה שֶׁהָרֵי אֵלִיָּהוּ הָיָה נֶחְבָּא, וְאַחַר כָּךְ הָלַךְ אֵלָיו בְּשִׁלּוּחוּת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ שֶׁאָמַר לוֹ 'לֵךְ הֵרָאֵה אֶל אַחְאָב וְאֶתְּנָה מָטָר עַל פְּנֵי הָאֲדָמָה' (מלכים א' יח א), וְעִנְיַן עֲשִׂיַּת הַפֶּלֶא בְּהַר הַכַּרְמֶל הָיָה כְּדֵי לְחַזֵּק אֱמוּנַת יִשְׂרָאֵל בַּה', אֶלָּא עַל כָּרְחָךְ כְּוָנַת כַּפְתּוֹר וָפֶרַח הוּא רַק לְעִנְיַן שֶׁבַח בְּעַלְמָא, וּכְמוֹ מַה שֶּׁסִּים שֶׁהָרֵי רוֹדְפוֹ הוּא רַק לְעִנְיַן לְהַגְדִּיל הַשֶּׁבַח עַל שֶׁהוּא וַדַּאי לְשֶׁבַח בְּעַלְמָא כְּמוֹ שֶׁנִּכְרַת אַחַר כָּךְ וּכְמוֹ שֶׁמּוּכָח מִסּוֹף דִּבְרָיו בְּצַעְמוֹ, וּלְפִי זֶה מַה שֶּׁסִּים שֶׁהָרֵי הַמֶּלֶךְ הָיָה רוֹדְפוֹ הוּא רַק לְעִנְיַן לְהַגְדִּיל הַשֶּׁבַח עַל

שַׁעַר הַצִּיּוּן

לַעֲבָרָה לְהַטִּיל אֵרֶס שֶׁל יַצָּר הָרָע, אִסּוּר אֲפִלּוּ בְּהֵרִיחַ מִפֵּילָא עַיֵּן שָׁם, וְאִיךְ כָּתַב כָּאן לְבָרֵךְ עַל זֶה, עַיֵּן שָׁם בְּמַאֲמַר מָרְדְּכַי: ו (מא) [מ]גֵּן אַבְרָהָם (סק"ז) בְּמַסְקָנָא וְכֵן הַסְכִּים בְּמָגֵן גִּבּוֹרִים (שלטי הגבורים סק"ב) עַיֵּן שָׁם. עַיֵּן בִּירוּשַׁלְמִי (פ"ח ה"ז) שָׁם דְּאִיתֵיהּ בְּרֵיתָא דִּמְבָרְכִין אַבְּשָׂמִים שֶׁל עוֹבְדֵי גִּלּוּלִים, וְקָאָמַר פָּתַר לָהּ בְּמַעֲשֵׂן [כֵּן צָרִיךְ לוֹמַר לְפָנֵי חֲנוּתוֹ, עַד כָּאן לְשׁוֹנוֹ, כְּלוֹמַר בְּמִגַּפֵּר בְּשָׂמִים לִפְנֵי בֵּית מִסְתָּרוֹ דְּבְוַדַּאי לְשֵׁם מִסְתָּר בְּעַלְמָא עָשָׂה וְלֹא בְּשָׁבִיל כְּבוֹד הֶעָבוֹדַת גִּלּוּלִים עַיֵּן שָׁם:

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah

הֲלָכוֹת בִּרְכַּת הַנֶּפֶשׁ סִימָן רִיחַ

(ג) וּמַעֲבָרוֹת נַחֲלֵי אַרְנוֹן, וְאַבְנֵי אֶלְגְּבִישׁ (ד) שֶׁל בֵּית חוֹרוֹן, (ה) * וְאָבָן שֶׁבִּקֵּשׁ עוֹג לִזְרֹק עַל יִשְׂרָאֵל, וְאָבָן שֶׁיָּשַׁב עָלָיהָ מֹשֶׁה בְּעֵת מִלְחֶמֶת עֲמָלֵק, (ו) וְחוֹמַת יְרִיחוֹ, (ז) * מְבָרֵךְ שָׁעָשָׂה נְסִים לַאֲבוֹתֵינוּ * בַּמָּקוֹם הַזֶּה. ג[ו]וּבֵין בְּרָכָה זוֹ (ח) וּבֵין שְׁאָר בְּרָכוֹת הָרְאִיָּה הֲרֵי הֵם כִּשְׁאָר בְּרָכוֹת וְכֻלָּם (ט) בְּהַזְכָּרַת שֵׁם וּמַלְכוּת: ב [י]עַל נֵס שֶׁנַּעֲשָׂה לְקָצַת יִשְׂרָאֵל, כָּל זְמַן שֶׁלֹּא נַעֲשָׂה לְכָל יִשְׂרָאֵל אוֹ רֻבָּן, וַאֲפִלּוּ נַעֲשָׂה לְקָצָת (ג) שְׁבָטִים, (י) אֵין מְבָרְכִין עָלָיו: ג [ה]כָּל אֵלּוּ הַדְּבָרִים אֵינָם אֶלָּא כְּשֶׁרוֹאֶה אוֹתָם (יא) מִשְּׁלִשִּׁים (ג) לִשְׁלֹשִׁים יוֹם, (יב) וְאָז הֵם (יג) חוֹבָה כְּמוֹ בְּפַעַם רִאשׁוֹנָה: ד [י]הָרוֹאֶה מָקוֹם

ג שֵׁם תּוֹסְפוֹת (ד״ה הרואה) בְּשֵׁם רַבֵּנוּ שִׁמְעוֹן וְהָרַמְב״ם בְּפֶרֶק י׳ מֵהִלְכוֹת בְּרָכוֹת (ה״ט) וְרַבֵּנוּ יוֹנָה (מג. ד״ה אמרי) וְהָרא״ש (פ״ט סי׳ א) וְהָרַשְׁבָּ״א (נד. ד״ה וכתב) בְּשֵׁם הַיְרוּשַׁלְמִי (פ״ט ה״א).

ד שֵׁם בַּגְּמָרָא לְפָרוּשׁ רַבֵּנוּ יוֹנָה (שם ד״ה גמ׳). ה הָרא״ש שָׁם. ו שֵׁם בַּגְּמָרָא לְגִרְסַת הָרי״ף (מג.) וְרַב הַאי (הוא״ד ברא״ש שם) וְהָרַמְב״ם שָׁם.

שַׁעֲרֵי תְּשׁוּבָה

וְהֶדֵס שֶׁנִּתְלַשׁוּ בְּיוֹם טוֹב מַהֵר לְהָרִיחַ בָּהֶם בְּלִי שִׁיְּשַׁלְטֵם. וְעַיֵּן בְּרַדְבַּ״ז חֵלֶק ג׳ סִימָן תרכ״א לְעִנְיַן לְהָרִיחַ בְּשׁוֹשַׁנָּה שֶׁל הֶקֵּדֶשׁ אִיסּוּרָא אִיכָּא, עַיֵּן שָׁם:

בַּאוּר הֲלָכָה

הַטּוֹבָה שֶׁנַּעֲשָׂה הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ עִם הַנָּבִיא שֶׁלֹּא הֵמִיתוֹ אַחְאָב **[וְאוּלַי אֶפְשָׁר עוֹד לוֹמַר דְּדַעַת בְּפָתוּר וְעַרָּם הוּא דְּהַנֵּס שֶׁהָיָה בְּהַר הַכַּרְמֶל הָיָה גַּם כֵּן תּוֹעֶלֶת לְהַצִּיל אֵלִיָּהוּ מִן הַמִּיתָה**, דְּאַף שֶׁצִּוָּה הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ וְאָמַר לוֹ 'לֵךְ הֵרָאֵה אֶל אַחְאָב' מִכָּל מָקוֹם אַחְאָב הָיָה בַּעַל בְּחִירָה בְּעִנְיַן חַיֵּי אֵלִיָּהוּ (וְכֵעֵין שֶׁמָּצִינוּ גַּבֵּי אוּרִיָּה מִקְּרֵית יְעָרִים שֶׁהָיָה נָבִיא וְהֵמִיתוּ יְהוֹיָקִים עַל דְּבַר נְבוּאָתוֹ כִּדְכָתִיב בְּיִרְמְיָה כ״ו (פסוקים כ־כד)), וּמִכֵּיוָן שֶׁהָיָה חֲמַת הַמֶּלֶךְ עָלָיו עַל שֶׁעָצַר הַמָּטָר בְּדִבְרוֹ עַד שֶׁאָמַר לוֹ בְּשָׁבִיל זֶה 'הֵאָתָּה זֶה עוֹכֵר יִשְׂרָאֵל' (מלכים שם פסוק יז) וְהַנָּבִיא הֶשִׁיבוֹ 'לֹא עָכַרְתִּי אֶת יִשְׂרָאֵל כִּי אִם אַתָּה וּבֵית אָבִיךָ בַּעֲזָבְכֶם אֶת מִצְוֹת ה' וַתֵּלֶךְ אַחֲרֵי הַבְּעָלִים' (שם פסוק יח) בְּוַדַּאי הָיָה חַיָּיו בְּסַכָּנָה גְּדוֹלָה עַד שֶׁיִּכְרִיחַ כִּי הָאֱמֶת אִתּוֹ וְעַל זֶה אָמַר לוֹ 'וְעַתָּה (לֵךְ) [שְׁלַח] קְבֹץ אֵלַי וְגוֹ' (שם פסוק יט), וְעַל יְדֵי מַעֲשֶׂה הַר הַכַּרְמֶל נִתְגַּלָּה שֶׁהָאֱמֶת אִתּוֹ שֶׁעָצַרְתִּי הַמָּטָר הָיָה בְּעָבוּר הֲלֵיכָתָם אַחֲרֵי הַבְּעָלִים, וְתֵכֶף כְּשֶׁעָשׂוּ תְּשׁוּבָה שֶׁאָמְרוּ 'ה׳ הוּא הָאֱלֹהִים' (שם פסוק לט) הָיָה מָטָר עַל הָאָרֶץ וְעַל יְדֵי זֶה רָאוּ הַכֹּל שֶׁאֵלִיָּהוּ הוּא עֶבֶד נֶאֱמָן לַה' וּכְמוֹ שֶׁאָמַר הַכָּתוּב (שם פסוק לו) 'וְיִוָּדַע כִּי אַתָּה אֱלֹהִים בְּיִשְׂרָאֵל וַאֲנִי עַבְדֶּךָ וּבִדְבָרְךָ עָשִׂיתִי אֶת כָּל הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה', וְנוֹכַל לוֹמַר שֶׁרָמַז בָּזֶה שֶׁעָצַרְתִּי הַמָּטָר בְּתִּחִלָּה שֶׁהָיָה עַל פִּי אֱלֹהִים הָיָה גַּם כֵּן עַל פִּי רוּחַ ה' שֶׁהָיָה עָלָיו אוֹ, וְעַל יְדֵי זֶה נִסְתַּלֵּק מִמֶּנּוּ חָרוֹן אַף הַפֶּלֶךְ וְנִתְרַצָּה אֵלָיו אַף לְהָמִית אֶת כָּל נְבִיאֵי הַבַּעַל. **וְהִנֵּה אַף שֶׁתִּרְצֵנוּ אֶת דִּבְרֵי הַפָּתוּר וְעַרָּם מִכָּל מָקוֹם לְמַעֲשֶׂה צָרִיךְ עִיּוּן אִם יֵשׁ לְבָרֵךְ עַל רְאִיַּת הַר הַכַּרְמֶל]. וְגַם בְּעִנְיַן כֵּן הַשּׁוֹנַמִּית גַּם כֵּן אֵין טַעַם לְבָרֵךְ עַל זֶה**, שֶׁהָרֵי מִשָּׁעָה שֶׁהָיָה אָדָם מֵסִיחַ אֵין לְבָרֵךְ שֶׁהָרֵי בּוֹ לֹא קָרֶה שׁוּם סַכָּנָה וְנִצּוֹל, אֶלָּא שֶׁעָשָׂה לַאֲחֵרִים, וְהָאי אַחֵר לֹא הָיָה מֵסִיחַ. גַּם מִשָּׁעָה שֶׁנִּתְקַדֵּשׁ שֵׁם שָׁמַיִם עַל יְדֵי נֵס זֶה גַּם כֵּן לֹא בְּרִירָא, חֲדָא דְּלֹא הָיָה בְּרִבִּים כְּנֵס דָּנִיֵּאל, **וְעוֹד דְּלֹא יָדְעִנָא אִם תְּחִית הַמֵּתִים בִּכְלָל הֵנִי שְׁתֵּקְנוּ בְּרָכָה, דְּהִתְבָּרְכָה נִתְקַנָּה רַק עַל מִי שֶׁהָיָה בְּסַכָּנָה וְנִצַּל וְלֹא עַל מִי שֶׁכְּבָר מֵת וְנָבִיא הֶחֱיָה אוֹתוֹ, וְיוֹתֵר טוֹב לְבָרֵךְ בִּכְלוֹן זֶה בְּרִבַּת מְחַיֵּה הַמֵּתִים. וְעַיֵּן שָׁם בְּכִפְתּוֹר וְפֶרַח נֵפֶשׁ הַהוֹדָאָה שְׁרָגִילִים לוֹמַר בְּרֹאשָׁם הֵידָּדֵן:**

* **וְאָבָן שֶׁבִּקֵּשׁ עוֹג וְכוּ'.** עַיֵּן בְּחִדּוּשֵׁי אַגָּדוֹת (נד: ד״ה אבן) מַה שֶּׁכָּתַב בָּזֶה, וּלְפִי פְּשׁוּטוֹ אֵין תִּימָה כָּל כָּךְ עַל אִישׁ כָּזֶה שֶׁהוּא הָיָה מִבְּנֵי עֲנָקִים וְאָבִיו הוּא מְאוּתָן שֶׁאָמַר עֲלֵיהֶם הַכָּתוּב (בראשית ו ד) 'וַיְבוֹאוּ בְּנֵי הָאֱלֹהִים אֶל בְּנוֹת הָאָדָם וְיָלְדוּ לָהֶם', וְכִדְאָמְרִינַן בְּנִדָּה ס״א (ע״א) סִיחוֹן וְעוֹג מִבְּנֵי אֲחִיָּה בֶּן שְׁמְחָזַאי, וְעַיֵּן שָׁם בְּרַשִׁ״י (ד״ה בנו) שֶׁהוּא וַעֲנַאל הֵם הַמַּלְאָכִים שֶׁיָּרְדוּ מִן הַשָּׁמַיִם בִּימֵי דּוֹר אֱנוֹשׁ, וּמְפֹרָשׁ כֹּחַ גִּבּוֹרָתָן הָיָה מֵעֵין גִּבּוֹרַת מַלְאָכִים:

* **מְבָרֵךְ שֶׁעָשָׂה נְסִים.** וּמְבֹאָר בְּפוֹסְקִים שֶׁאֵין צָרִיךְ לְפָרֵט וּלְהַזְכִּיר מָה הָיָה הַנֵּס וְדַי שֶׁאוֹמֵר שֶׁעָשָׂה נֵס בְּמָקוֹם הַזֶּה, עַיֵּן בְּתוֹסְפוֹת רַבֵּנוּ יְהוּדָה (נד. ד״ה ברוך) וְכֵן הַסְכִּים הַשַּׁ״ז (סק״א):

* **בַּמָּקוֹם הַזֶּה.** וְנִרְאֶה דְּאֵין יָכוֹל לְבָרֵךְ רַק כָּל זְמַן שֶׁרוֹאֵהוּ לְהַמָּקוֹם, **אֲבָל אִם עָבַר כְּבָר וְאֵינוֹ רוֹאֶה אוֹתוֹ הִסְפִּיד בִּרְכָתוֹ,** כְּמוֹ בְּשָׁמַע רְעָמִים לְקַמָּן בְּסִימָן רכ״ז סָעִיף ג׳ עַיֵּן שָׁם, **וְכֵן יְהִיָּה הַדִּין בְּרוֹאֶה אָדָם שֶׁנַּעֲשָׂה לוֹ נֵס הַמְכֹאָב בְּסָעִיף ו׳ בַּהַגָּ״ה, אִם כְּבָר עָבַר הָאִישׁ וְלֹא בֵּרַךְ וְהִרְחִיק מִמֶּנּוּ עַד שֶׁאֵינוֹ רוֹאֵהוּ, שׁוּב אֵינוֹ מְבָרֵךְ. וְאֶפְשָׁר עוֹד דְּאֶפְלוּ רָאָה אֶת הָאָדָם אוֹ אֶת הַמָּקוֹם בְּעוֹד אֵיזֶה יָמִים, כָּל שֶׁלֹּא עָבַר שְׁלֹשִׁים יוֹם מֵרִאְיָה רִאשׁוֹנָה אֵינוֹ מְבָרֵךְ אַף שֶׁלֹּא בֵּרַךְ בְּפַעַם רִאשׁוֹן,** דְּהָרֵי לְעִנְיַן פְּרִי חָדָשׁ יֵשׁ כַּמָּה פּוֹסְקִים שֶׁפּוֹטְרִים דְּמִכֵּיוָן שֶׁלֹּא בֵּרַךְ בְּפַעַם רִאשׁוֹן כְּמוֹ שֶׁכָּתַב הַמַּגֵּן אַבְרָהָם בְּסִימָן רכ״ה סָעִיף קָטָן ט׳, וְאַף דְּאָנוּ לֹא נָהִיגִין הָכִי, הַיְינוּ מִשּׁוּם דְּאָנוּ קַיְימָא לָן דְּתִלּוּי הַדָּבָר בַּאֲכִילָה כְּמוֹ שְׁמוּכָח שָׁם מִבַּאוּר הַגְּרָ״א (ס״ג), אֲבָל בָּזֶה דְּדַוַּאי הַבְּרָכָה נִתְקַנָּה עַל הָרְאִיָּה לְחוּד שָׁרָאוּי מָקוֹם

בְּאֵר הַיטֵב

מִתּוֹךְ הַמָּקוֹם מְבָרֵךְ. מָגֵן אַבְרָהָם (סק״א): **ב (ג) שְׁבָטִים.** עַיֵּן מָגֵן אַבְרָהָם (סק״ג), וְהַיְד אַהֲרֹן (הגב״י) הֶקְשָׁה עָלָיו: **ג (ג) לִשְׁלֹשִׁים.** וְצָרִיךְ שֶׁיִּהְיוּ שְׁלֹשִׁים יוֹם חוּץ

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

בִּימֵי יְהוֹשָׁעַ: **(ג) וּמַעֲבָרוֹת נַחֲלֵי אַרְנוֹן.** מְפֹרָשׁ בַּשַּׁ״ס (נד.) שֶׁהָיוּ שְׁנֵי הָרִים וְעֵמֶק בֵּינֵיהֶם שֶׁהָיוּ יִשְׂרָאֵל צְרִיכִים לַעֲבֹר דֶּרֶךְ אוֹתוֹ עֵמֶק, וְנָחְבְּאוּ הָאֱמוֹרִיִּים בְּמַעֲרוֹת שֶׁעָשׂוּ בָּהֶרִים בְּצִדֵּי הָעֵמֶק כְּדֵי שֶׁיִּפְּלוּ עֲלֵיהֶם פִּתְאוֹם בְּעָבְרָם בָּעֵמֶק, וְנַעֲשָׂה נֵס שֶׁנִּדְבְּקוּ הֶהָרִים זֶה בָּזֶה בַּעֲבוּר אֲרוֹן בְּרִית ה' עֲלֵיהֶם וְנֶהֱרְגוּ כֻּלָּם שָׁם: **(ד) שֶׁל בֵּית חוֹרוֹן.** שֶׁהֶשְׁלִכוּ מִן הַשָּׁמַיִם עַל הָאֱמוֹת שֶׁנִּלְחֲמוּ עִם יְהוֹשֻׁעַ כְּדִכְתִיב בַּקְּרָא (יהושע י׳ יא): **(ה) וְאָבָן שֶׁבִּקֵּשׁ וְכוּ'.** כִּדְמְפֹרָשׁ בְּאַגָּדָה שֶׁעָקַר הַר בַּת תִּלְתָּא פָּרְסָא כְּדֵי לְהַפִּילוֹ עַל יִשְׂרָאֵל וְנַעֲשָׂה נֵס שֶׁלֹּא הָיָה יָכוֹל לְהַפִּילוֹ, עַיֵּן שָׁם בִּבְרָכוֹת נ״ד עַמּוּד ב׳, וְעַיֵּן בְּבֵאוּר הֲלָכָה (ד״ה ואבן): **(ו) וְחוֹמַת יְרִיחוֹ.** שֶׁנִּבְלְעָה בִּמְקוֹמָהּ: **(ז) מְבָרֵךְ שֶׁעָשָׂה נְסִים.** כָּתַב הַמָּגֵן אַבְרָהָם (סק״א), לְכְאוֹרָה מַשְׁמַע דְּדַוְקָא הָנָךְ וְכַדּוֹמֶה שֶׁנִּבְקַע הַנֵּס מִתּוֹךְ הַמָּקוֹם [פָּרוּשׁ שֶׁבִּרְאוֹתָנוּ מַעֲבָרוֹת הַיָּם נִזְכָּרִים אֲנַחְנוּ שֶׁהַמַּיִם אֵלּוּ נֶחֱצוּ לִגְזָרִים, וְכֵן בַּיַּרְדֵּן הָיָה נֵס בַּמַּיִם גּוּפָא כְּדִכְתִיב בְּקִרְאָ (שם ג טז), וְכֵן אַבְנֵי אֶלְגְּבִישׁ יוֹדְעִים אָנוּ שֶׁאֵלּוּ הֵם הָאֲבָנִים שֶׁבָּהֶם נַעֲשָׂה הַנֵּס]. אֲבָל בְּלָאוֹ הָכִי כְּגוֹן בִּבְוֹאֲנוֹ סָמוּךְ לִירוּשָׁלַיִם שֶׁקָּרֶה שָׁם נֵס בְּעֵת מִלְחֶמֶת סַנְחֵרִיב שֶׁיָּצָא מַלְאַךְ ה' וְהִמִּית כָּל הַמַּחֲנֶה, אֵין מְבָרְכִין עַל כְּגוֹן זֶה שֶׁעָשָׂה נִסִּים, (ח) שֶׁאֵין הַנֵּס נִכָּר מִתּוֹךְ הַמָּקוֹם [פָּרוּשׁ אַף עַל גַּב שֶׁאֶפְשָׁר לְכַוֵּן מָקוֹם שֶׁנַּעֲשָׂה הַנֵּס, אַף עַל פִּי כֵן אֵין הַנֵּס נִכָּר שֶׁהָרֵי לֹא בְּגוּף הָאֲדָמָה נַעֲשָׂה הַנֵּס]. מִיהוּ עַל נֵס שֶׁלּוֹ אֲפִלּוּ אֵין נִכָּר מִתּוֹךְ הַמָּקוֹם, כָּל שֶׁמַּגִּיעַ לְמָקוֹם שֶׁשָּׁם קָרֶה הַנֵּס מְבָרֵךְ: **(ח) וּבֵין שְׁאָר בְּרָכוֹת וְכוּ'.** הַנִּזְכָּרִים (בְּסִימָן) [בְּסִימָנִים] שֶׁאַחַר זֶה: **(ט) בְּהַזְכָּרַת שֵׁם וּמַלְכוּת.** וְכֵן צָרִיךְ לוֹמַר נַמִי (כ) 'אַתָּה' 'אֱלֹהֵינוּ' כְּמוֹ בִּשְׁאָר בְּרָכוֹת גְּמוּרוֹת: **ב (י) אֵין מְבָרְכִין עָלָיו.** אֶלָּא אוֹתָם שֶׁנַּעֲשָׂה לָהֶם הַנֵּס בְּעַצְמָם: **ג (יא) מִשְּׁלֹשִׁים לִשְׁלֹשִׁים.** [א]חוץ (ג) מִיּוֹם שָׁרָאָה וְחוּץ מִיּוֹם שֶׁעוֹמֵד בּוֹ עַצְמָה: **(יב) וְאָז הֵם וְכוּ'.** וְקָדָם לָכֵן (ד) אָסוּר וּבִרְכָתוֹ לְבַטָּלָה: **(יג) חוֹבָה.** וְאֵין לְהַקְשׁוֹת מַאי שָׁנָא מִבְּרִכַּת רָעָמִים וּזְוָעוֹת וּבִרְכַּת בְּשָׂמִים שֶׁמְּבָרֵךְ בְּכָל פַּעַם וַאֲפִלּוּ בּוֹ בַּיּוֹם [עַיֵּן לְעֵיל סִימָן רי״ז (ס״א) וְסִימָן רכ״ז (ס״ב)], דְּשָׁאנֵי הָתָם (ה) שֶׁמְּבָרֵךְ אַרְעָמִים וְזִיקִים חֲדָשִׁים וּכְמוֹ כֵן בְּרִכַּת הַבְּשָׂם מְבָרֵךְ אֲרִיחַ חָדָשׁ שֶׁנּוֹדַף תָּמִיד, מַה שֶּׁאֵין כֵּן הָכָא שֶׁלֹּא נִתְחַדֵּשׁ שׁוּם דָּבָר מִזְּמַן שֶׁבֵּרַךְ, עַל כֵּן

שַׁעַר הַצִּיּוּן

בְּתוֹרַת הָאָדָם (ענין ההודאה) וְרַשְׁבָּ״א (נד. ד״ה וכתב) וְהָרא״ש (פ״ט סי׳ א) עַיֵּן שָׁם מַהֲיִרוּשַׁלְמִי (פ״ט ה״א), וְעַיֵּן בְּדִבְרֵי חֲמוּדוֹת שָׁם (אות ז), **וּבְאֶמֶת הַבְּנָנָה בָּזֶה הוּא רַק לְכִתְחִלָּה, דִּבְדִיעֲבַד אֶפְלוּ לֹא אָמַר אֶתָּה רַק הִזְכִּיר שֵׁם וּמַלְכוּת וַאֲפִלּוּ בִּלְשׁוֹן חֹל שֶׁאָמַר בָּרִיךְ רַחֲמָנָא מַלְכָּא דְּעָלְמָא וְכוּ' יָצָא,** וּכְדִלְעֵיל בְּסִימָן קפ״ז (ס״א) וְרִי״ד (ס״א) עַיֵּן שָׁם: **ג (ג)** וּכְמוֹ שֶׁמִּסְתַּפֵּק בְּמָגֵן אַבְרָהָם (סק״ד) וּפָסַק בְּרָכוֹת לְהַקֵּל, וְכֵן פָּסְקוּ הָאַחֲרוֹנִים: **(ד)** בֵּית יוֹסֵף (ד״ה אבל אדוני) בְּשֵׁם הַפּוֹסְקִים, וְדִלְמָא כְּהָרַאֲבַ״ד (הור״ד בטור, ע״י״ש) דְּסָכְיָרָא לֵיהּ שֶׁיֵּשׁ לוֹ רְשׁוּת אֲפִלּוּ קֹדֶם שְׁלֹשִׁים יוֹם: **(ה)** מָגֵן אַבְרָהָם (סק״ה):

לִיקוּטֵי דִּבְרֵי הָרַב: א] בְּסֵדֶר בִּרְכַת הַנֶּהֱנִין (פי״ג ה״ג) כָּתַב שְׁמוֹנִין עִם יוֹם הָרְאִיָּה, כְּגוֹן אִם רָאָה בְּיוֹם א׳ בְּשַׁבָּת כְּשֶׁחוֹזֵר וְרוֹאֶה בְּסוֹף ד׳ שְׁבוּעוֹת בְּיוֹם ג׳ חוֹזֵר וּמְבָרֵךְ.

Mishna Brura Memukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah